

خطبہ ہی جمعہ

2023/10/27 م

۱۴۴۵/۴/۱۲ ھ

جناب شیخ ڈاکٹر

عبدالمحسن بن محمد القاسم
امام و خطیب مسجد نبوی شریف

با موضوع

اللہ سے ایسا بزرگی یاد رکھیں دن

a-alqasim.com

الله را به بزرگی یاد کردن*

تمامی ستایش‌ها از آن الله است، او را سپاس می‌گوییم، و از او یاری می‌جوئیم، و از او درخواست آموزش داریم، و از شر بدی‌های نفس و اعمال خود به الله پناه می‌بریم، کسی که الله او را هدایت دهد هیچ گمراه کننده‌ای برای او نیست، و کسی که گمراه شود هیچ هدایتگری برای او وجود ندارد، و گواهی می‌دهم که هیچ معبود به حقی جز الله وجود ندارد، یکتاست، و شریکی ندارد، و گواهی می‌دهم که سرور و پیامبر ما محمد، بنده و فرستاده‌ی الله است، درود الله بر او و بر خاندان و یارانش باد، و سلامی بسیار فراوان بر آنان باد.

*این خطبه در روز جمعه، دوازدهم ربیع الثانی، سال هزار و چهار

صد و چهل و پنج هجری در مسجد رسول الله ﷺ

ایراد شده است.

تمامی ستایش‌ها از آن الله است، او را سپاس می‌گوییم، و از او یاری می‌جوئیم، و از او درخواست آمرزش داریم، و از شر بدی‌های نفس و اعمال خود به الله پناه می‌بریم، کسی که الله او را هدایت دهد هیچ گمراه کننده‌ای برای او نیست، و کسی که گمراه شود هیچ هدایتگری برای او وجود ندارد، و گواهی می‌دهم که هیچ معبود به حقی جز الله وجود ندارد، یکتاست، و شریکی ندارد، و گواهی می‌دهم که سرور و پیامبر ما محمد، بنده و فرستاده‌ی الله است، درود الله بر او و بر خاندان و یارانش باد، و سلامی بسیار فراوان بر آنان باد.

اما بعد: ای بندگان الله! تقوای الله را آنچنان که سزاوار است پیشه کنید، و او را در نهان و آشکار آگاه و مراقب بر خود بدانید.

ای مسلمانان! حقیقت عبودیت و بندگی برای الله از کمال محبت به وی همراه با فروتنی در برابر او سرچشمه می‌گیرد، و علم آگاهی به نام‌ها و صفات الله اساس علوم و با ارزش‌ترین آنهاست، زیرا علمی است که یگانگی و یکتاپرستی پروردگار ما سبحانه و تعالی بر آن بنا نهاده شده است، و بزرگترین نیاز روح‌ها، شناخت آفریننده و آفریدگارش است، و برای چنین شناختی، راهی جز شناخت نام‌ها و صفات الله متعال نیست، و نصیب بنده از

پرستش پروردگارش و انس گرفتن با وی و محبت داشتن به او و بزرگداشت وی، به میزان آشنایی بنده با نام‌ها و صفات الله متعال خواهد بود، و هرچه میزان آشنایی بنده با نام‌ها و صفات الله متعال بیشتر باشد؛ میزان ایمان او افزایش یافته، و یقینش تقویت می‌یابد، و الله بنده را به اندازه‌ای به خود نزدیک می‌کند که بنده پروردگارش را در قلب خود جای می‌دهد.

و تمامی نام‌های الله نام‌هایی است که او را می‌ستایید؛ و الله سبحانه همه‌ی آن نام‌ها را نیکو معرفی کرده است، زیرا بر اوصاف کمال دلالت دارد، و از جمله نام‌های الله متعال، نام: «الکبیر» است؛ زیرا او در ذات و نام‌ها و صفات خود بزرگ است، و به شکوه و کبریا توصیف شده است.

و هر کس این مطلب را محقق سازد که الله فراتر از مخلوقات خود بوده، و از هر چیزی بزرگتر است، باعث می‌شود که بنده الله را آنچنان بزرگ دارد که هیچ عبادتی را برای کسی غیر الله ادا نکند، الله سبحانه و تعالی می‌فرماید: ﴿ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ﴾ [الحج: ۶۲] ترجمه: «این بدان سبب است که الله خود حق است، و آنچه به جای او می‌خوانند آن باطل است، و این الله است که والا و بزرگ است.»

و مخلوقات الله بی شمارند، و هیچ کس توان درک علوم مرتبط با آنها، نهان و آشکارشان، و احاطه بر آنها را جز الله کبیر ندارد، الله متعال می فرماید: ﴿عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ﴾ [الرعد: ۹] ترجمه: «دانای نهان و آشکار، (و) بزرگِ بلند مرتبه است»، و الله متعال به کلام توصیف شده است، و از اوصاف سخن و کلامش شکوه و بزرگی است، رسول الله - صلی الله علیه وسلم - می فرماید: «إِذَا قَضَى اللَّهُ الْأَمْرَ فِي السَّمَاءِ - أي: تكلم بالأمر الذي شاءه - ، ضَرَبَتِ الْمَلَائِكَةُ بِأَجْنِحَتِهَا خُضْعَانًا - أي: خاضعين - لِقَوْلِهِ، كَأَنَّهُ سِلْسِلَةٌ عَلَى صَفْوَانٍ، فَإِذَا فُزِعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا - أي: إذا زال عنهم الفزع والخوف، قالت الملائكة بعضهم لبعض - : مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ؟ قَالُوا لِلَّذِي قَالَ: الْحَقُّ، وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ» ترجمه: «هرگاه الله امری را در آسمان مقدر کند، - یعنی: دستوری را بیان کند - ؛ فرشتگان بال‌هایشان را در برابر کلام الله خاضعانه یعنی: فروتنانه به پایین می کوبند، و صدایی همچون صدای کوبیدن زنجیر بر صخره‌ها شنیده می شود، و زمانی که این حالت - یعنی: ترس - از آنها زدوده می شود، - فرشتگان - از یکدیگر خواهند پرسید: پروردگارتان چه فرمود؟ - این پرسش را از کسی می پرسند که سخن الله را برای آنها بازگو کرده است - و او در پاسخ خواهد گفت: حق و حقیقت فرمود، و او والا و بزرگ است» روایت امام بخاری.

و کبریا و حکمرانی از آن پروردگار ماست، بر مخلوقات خود فرمانروایی کرده، و میان آنها به عدالت حکمرانی و قضاوت می‌کند، الله متعال می‌فرماید: ﴿فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ﴾ [غافر: ۱۲] ترجمه: «فرمان از آن الله والای بزرگ است».

و الله به بندگانش دستور داده است تا او را با به یاد داشتن عظمت وی، و منزله دانستن او از هر عیب و نقصی که به او نسبت داده می‌شود، بزرگ داشته، الله متعال می‌فرماید: ﴿وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبْرَهُ تَكْبِيرًا﴾ [الإسراء: ۱۱۱] ترجمه: «و بگو: "ستایش پروردگاری را که نه فرزندی گرفته و نه در جهان‌داری شریکی دارد و نه خوار بوده که (نیاز به) دوستی داشته باشد"، و او را بسیار بزرگ شمار».

و هدف از همه‌ی عبادت‌های آسمانیان و زمینیان بزرگداشت و تعظیم الله متعال، و اقرار به شکوه و بزرگواری وی است، و از این رو تکبیر شعاری برای عبادت‌های بزرگ است، مثلاً تکبیر در نماز فروتنی و انکسار پیش روی کبریا و عظمت الله است، و تکبیرات مرتبط با نماز - از اذان گرفته تا پایان اذکار در نمازهای پنجگانه و نمازهای مستحبی روزانه ۳۷۵ تکبیر است.

و حج از جلوه‌های بارز دین است، و شعار آن توحید و یکتاپرستی و تعظیم الله با تکبیر بر صفا و مروه و هنگام رمی جمرات است.

و با ارزش‌ترین روزها نزد الله دهه‌ی اول ذیحجه است، و از محبوب‌ترین اعمال نزد الله در این روزها تکبیر گفتن و بزرگداشت الله سبحانه است، پیامبر - صلی الله علیه وسلم - می‌فرماید: «مَا مِنْ أَيَّامٍ أَعْظَمَ عِنْدَ اللَّهِ، وَلَا أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنَ الْعَمَلِ فِيهِنَّ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ الْعَشْرِ؛ فَأَكْثَرُوا فِيهِنَّ مِنَ التَّهْلِيلِ، وَالتَّكْبِيرِ، وَالتَّحْمِيدِ» ترجمه: «هیچ روزی نزد الله با ارزش‌تر و عمل در آن محبوب‌تر از این ده روز - یعنی: دهه‌ی اول ذیحجه - نیست پس در این روزها زیاد لا اله الا الله و الله اکبر و الحمد لله بگویند» روایت امام احمد.

و تکبیر گفتن در شادی‌ها و خوشحالی‌ها مانند دو عید سنت و مستحب بوده، و نیز به هنگام شادمانی‌ها و شنیدن مژده مستحب می‌باشد، پیامبر - صلی الله علیه وسلم - می‌فرماید: «أَرْجُو أَنْ تَكُونُوا نِصْفَ أَهْلِ الْجَنَّةِ» ترجمه: «امیدوارم که نیمی از اهل بهشت باشید»، ابو سعید خدری می‌گوید: ما تکبیر گفتیم، روایت امام بخاری، و بزرگداشت الله با تکبیر گفتن هنگام دیدن آیه و نشانه‌ای از آیات الله مانند کسوف و خورشید گرفتگی، و هنگام تعجب کردن و هر رخداد هولناکی سنت و مستحب است، برخی از مردم از

پیامبر - صلی الله علیه وسلم - درخواست کردند که درختی را برای آنها در نظر بگیرد تا به آن تبرک کنند، پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمود: «اللَّهُ أَكْبَرُ! هَذَا كَمَا قَالَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ: ﴿اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ﴾» ترجمه: «الله اکبر! این گفته‌ی شما مانند گفته‌ی بنی اسرائیل است آن زمانی که - به موسی علیه السلام - گفتند: "برای ما معبودی همانند معبود آنان قرار ده"» روایت امام نسائی.

و چه بسا آغاز سفر با ترس و غم و اندوه همراه باشد، و بزرگداشت الله با تکبیر گفتن مونس مسافر و برای وحشت زده اطمینان و آرامش خاطر را به همراه دارد؛ رسول الله - صلی الله علیه وسلم - زمانی که بر شترش سوار می شد و برای سفر از منزل خارج می شد سه مرتبه تکبیر می گفت «روایت امام مسلم، و تکبیر گفتن هنگام مشاهده‌ی مخلوقات بزرگ مانند اماکن بلند مشروعیت دارد، جابر - رضی الله عنه - گفت: "ما زمانی که بر بلندایی بالا می رفتیم تکبیر می گفتیم" روایت امام بخاری، و چنانچه بر بلندایی بالا می رفت تکبیر گفته می شود.

و مسلمان روزش را با تکبیر گفتن به پایان می برد، از این رو مستحب است زمانی مسلمان که بر فراش خود دراز می کشد، سی و سه بار تسبیح و

سبحان الله گفته، و سی و سه بار الحمد لله گفته، و سی و چهار بار تکبیر می گوید.

و تکبیر گفتن در جاهای بزرگ و اماکن با ارزش مشروعیت دارد، از این رو هدایت یافتن نعمت بزرگی است که استحقاق شکرگزاری دارد، و از جمله انواع شکرگزاری: تکبیر و بزرگداشتن الله برای هدایت و راهیابی به نمادهای دین است، و نیز رهیابی به آنچه الله دوست داشته و می پسندد، الله متعال می فرماید: ﴿لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَائُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ﴾ [الحج: ۳۷] ترجمه: «هرگز (نه) گوشت های آنها و نه خونهایشان به الله نخواهد رسید، ولی (این) تقوای شماست که به او می رسد. این گونه (الله) آنها را برای شما رام کرد، تا الله را به پاس آنکه شما را هدایت نموده به بزرگی یاد کنید»، و نیز از جمله انواع شکرگزاری تکبیر و بزرگداشتن الله برای پایداری بر هدایت و ادای عبادت هاست، الله سبحانه می فرماید: ﴿وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ [البقرة: ۱۸۵] ترجمه: «تا شماره (مقرر) را تکمیل کنید و الله را به پاس آنکه شما را رهنمونی ساخته است به بزرگی بستایید، و باشد که شکرگزاری کنید»، شیخ الاسلام ابن تیمیه - رحمه الله - می گوید:

"تکبیر و بزرگداشت بر رهیابی و کسب روزی و نصرت یافتن مشروعیت دارد؛ زیرا این سه بزرگترین مواردی است که بنده برای آن می کوشد، و هسته‌ی همه‌ی مصلحت‌هاست."

و «الله اکبر» عبارت بزرگی است که الله به گفتن آن دستور داده است؛ تا بدین صورت کبریای الله بر قلب چیره گشته و نقش بندد، الله سبحانه می فرماید: ﴿وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ﴾ [المدثر: ۳] ترجمه: «و پروردگار خود را بزرگ دار» امام قرطبی - رحمه الله - می گوید: "گفته می شود: بلیغ ترین عبارتی که عرب برای تعظیم و بزرگداشت یاد دارد: الله اکبر است"، و این عبارتی است که الله سرشت مردم را بر آن بنا نهاده است، انس بن مالک رضی الله عنه می گوید: «رسول الله - صلی الله علیه وسلم - شنید مردی الله اکبر الله اکبر می گوید، فرمود: «عَلَى الْفِطْرَةِ» ترجمه: «این گفته برخواسته از فطرت است». روایت امام مسلم.

و پاداش تکبیر گفتن و بزرگداشت الله بسیار بزرگ است، و به واسطه‌ی آن به جایگاه‌های والا دست یافته می شود، و تکبیر گفتن از عبارت‌های است که الله دوست می دارد؛ رسول الله - صلی الله علیه وسلم - می فرماید: «أَحَبُّ الْكَلَامِ إِلَى اللَّهِ أَرْبَعٌ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ،

وَاللَّهُ أَكْبَرُ» ترجمه: «محبوب‌ترین کلام‌ها نزد الله چهار عبارت: سبحان الله، والحمد لله، ولا إله إلا الله، و الله أكبر است» روایت امام مسلم، و الله اکبر صدقه‌ای بر ذکر گوشت، و برای او خیرها و نیکی‌هاست، رسول الله - صلی الله علیه وسلم - می‌فرماید: «وَكُلُّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةٌ» ترجمه: «و هر بار تکبیر گفتن صدقه بشمار می‌رود» روایت امام مسلم، و در روایتی آمده است که: فرشتگان با بال‌های خود مجالس ذکر که تسبیح و تکبیر در آن گفته می‌شود را تا آسمان در بر می‌گیرند» روایت امام بخاری و امام مسلم، و با تکبیر و تحمید و تسبیح گفتن درهای آسمان گشوده می‌شود، ابن عمر - رضی الله عنهما - می‌گوید: «در حالی که ما با رسول الله - صلی الله علیه وسلم - نماز می‌خواندیم، فردی از میان نمازگزاران گفت: الله اکبر کبیر، و الحمد لله کثیرا، و سبحان الله بکرة و اصیلا، رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمود: «مِنَ الْقَائِلِ كَلِمَةً كَذًا وَكَذًا؟» ترجمه: «چه کسی این کلمات را گفت؟» «مردی از میان مردم گفت: من ای رسول الله! ایشان فرمود: «عَجِبْتُ لَهَا؛ فَتِحَتْ لَهَا أَبْوَابُ السَّمَاءِ» ترجمه: «تعجب کردم از این کلمات که چگونه باعث گشودن درهای آسمان شد» روایت امام مسلم، و روز قیامت باعث سنگینی میزان می‌شود؛ پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمود: «بَخِ بَخِ

لِخَمْسٍ، مَا أَثْقَلَهُنَّ فِي الْمِيزَانِ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
 وَالْوَلَدُ الصَّالِحُ يَتَوَفَّى فِيحْتَسِبُهُ وَالِدَاهُ» ترجمه: «چه زیباست این پنج مورد و
 چقدر در ترازوی میزان سنگین است: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ،
 وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، و نیز فرزند نیکوکاری که فوت کرده و پدرش بر وفات آن
 شکیبایی پیشه می کند» روایت امام احمد.

و بعد: ای مسلمانان! الله بزرگی است که بزرگتر از وی وجود ندارد، و
 کبریا در آسمانها و زمین از آن اوست، و کبریای او امری است که عقلها
 از ادراک حقیقت آن یا تصور آن و شناخت کیفیت آن ناتوان است، و هر
 آنچه بندگان بزرگداشت آن را در ذهن خود تصور می کنند الله از آن
 بزرگتر است، رسول الله - صلی الله علیه وسلم - می فرماید: «يَجْعَلُ السَّمَوَاتِ
 عَلَى إصْبَعٍ، وَالْأَرْضِينَ عَلَى إصْبَعٍ، وَالشَّجَرَ عَلَى إصْبَعٍ، وَالْمَاءَ وَالْثَرَى عَلَى إصْبَعٍ،
 وَسَائِرَ الْخَلَائِقِ عَلَى إصْبَعٍ» ترجمه: «الله آسمان را بر یکی انگشتان خود قرار
 داده، و زمینها را بر انگشت دیگر، و درخت را بر انگشت دیگر، و آب و
 زمین را بر انگشت دیگر، و سایر مخلوقات را بر انگشت دیگر خود قرار
 می دهد» و مؤمن به پروردگار بزرگ پناه می برد، و بر او توکل کرده، و امور
 خود را به او واگذاشته، و تنها او را به دعا می خواند، و به او روی می آورد.

أعوذ بالله من الشيطان الرجيم:

﴿وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ [الزمر: ٦٧] ترجمه: «و الله را آنچنان که باید به بزرگی نشناخته‌اند، و حال آنکه روز قیامت تمامی زمین در قبضه‌ی اوست، و آسمانها در پیچیده به دست اوست؛ او منزّه است و برتر است از آنچه (با وی) شریک می‌گردانند».

الله به من و شما در قرآن بزرگ برکت نهد...

خطبه‌ی دوم:

الله را بر نیکی‌هایش می‌ستایم، و او را بر توفیقی که عطا نموده و منتی که نهاده است شکر می‌گزارم، و با به یاد داشتن جایگاه بزرگ و والایش گواهی می‌دهم که هیچ معبود به حقی جز الله وجود ندارد، یکتاست و شریکی ندارد، و گواهی می‌دهم که محمد بنده و فرستاده‌ی اوست، درود بی‌کران الله بر او و خاندان و یارانش باد و الله بر آنان سلام فراوان فرستد.

اما بعد، ای مسلمانان! هیچگونه خوشبختی و استواری و بهره‌مندی از نعمت‌ها برای بنده وجود ندارد مگر با شناخت پروردگارشان، و اینکه او تنها هدف تلاش‌های آنان باشد، و شناخت الله روشنایی دیدگان آنان را به ارمغان می‌آورد، و کبریا از ویژگی‌های ربوبیت و پروردگار است، و الله کسی که خود را بدان توصیف کند به عذاب وعده داده است؛ پیامبر - صلی الله علیه وسلم - می‌فرماید: «**الْعِزُّ إِزَارَةٌ، وَالْكَبْرِيَاءُ رِدَاؤُهُ، فَمَنْ يَنَازِعَنِي عَذْبَتَهُ**» ترجمه: «**عزت ازار و پوشش زیرین اوست، و کبریا ردا و پوشش بالای اوست، هرکس با او در این دو به نزاع پردازد او را عذاب می‌دهد**» روایت امام مسلم، ابن قیم - رحمه الله - می‌گوید: "از آنجایی که کبریا بزرگتر و گسترده‌تر است نامگذاری آن به ردا اولویت پیدا کرده است"، پس باید بنده

از خود بینی بر زمین، و تکبر بر مخلوقات و خود بزرگ بینی بر آنان و ستم به آنان پرهیزد، و هر کس قدرت و تعالی داشت و نفسش او را بر این داشت که به ناتوان تر از خود از قبیل همسر و غیره ستم کند؛ پس به یاد داشته باشد که: الله از هر لحاظ چه از لحاظ جایگاه و قدرت و چه از لحاظ چیرگی از او بزرگتر است الله متعال می فرماید: ﴿فَإِنْ أَطَعَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا﴾ [النساء: ۳۴] ترجمه: «پس اگر شما را اطاعت کردند (دیگر) بر آنها هیچ راهی (برای سرزنش) مجوید، براستی که الله والای بزرگ است».

و هر کس با تمام درک خود به این باور داشت که الله بزرگ است؛ به خشیت بیشتری از الله دست خواهد یافت، و الله را بزرگ و دوست خواهد داشت، و به نیکی او را خواهد پرستید، و تکبر و خودبینی و ریا از قلب او زدوده خواهد شد، و الله بهشت را برای بندگان مؤمن و متواضع خود در نظر گرفته است، الله سبحانه می فرماید: ﴿تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾ [القصص: ۸۳] ترجمه: «آن سرای آخرت را برای کسانی قرار می دهیم که در زمین خواستار برتری و فساد نیستند، و فرجام (خوش) از آن پرهیزگاران است».

سپس بدانید که الله شما را به درود و سلام فرستادن بر پیامبرش دستور

داده است...

خطبة الجمعة

2023/10/27 م

١٤٤٥/٤/١٢ هـ

لفضيلة الشيخ الدكتور :

د. عبد المحسن محمد الفهمي
إمام وخطيب المسجد النبوي الشريف

بعنوان

التكبير

مترجمة باللغة الفارسية

a-alqasim.com